

---

raghuvIra gadyaM

रघुवीर गद्यं अथवा श्रीमहावीरवैभवम्

Document Information

Text title : raghuviira gadyaM mahAvIravaibhavam

File name : traghuvira.itx

Category : raama, vedAnta-deshika, gadyam

Location : doc_raama

Author : Shri vedAnta deshika

Transliterated by : T. R. Chari

Proofread by : T. R. Chari, Rajani Arjun Shankar

Latest update : May 2, 2025

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

May 2, 2025

sanskritdocuments.org

રઘુવીર ગદ્યં અથવા શ્રીમહાવીરવૈભવમ્

જયત્યાશ્રિતસંત્રાસધ્વાન્તવિધ્વંસનોદયઃ ।
પ્રભાવાન્ સીતયા દેવ્યા પરમવ્યોમભાસ્કરઃ ॥

બાલકાણ્ડમ્ -

જય જય મહાવીર !

મહાધીર ધૌરેય !

દેવાસુર સમર સમય સમુદિત નિખિલ નિર્જર નિર્ધારિત નિરવધિક માહાત્મ્ય !

દશવદન દમિત દૈવત પરિષદભ્યર્થિત દાશરથિભાવ !

દિનકર કુલ કમલ દિવાકર !

દિવિષદધિપતિ રણ સહચરણ ચતુર દશરથ ચરમઋણ વિમોચન !

કોસલસુતા કુમારભાવ કગ્ચુકિત કારણાકાર !

કૌમાર કેળિ ગોપાયિત કૌશિકાધ્વર !

રણાધ્વર ધુર્ય ભવ્ય દિવ્યાસ્ત્ર વૃન્દ વન્દિત !

પ્રણત જન વિમત વિમથન દુર્લભિત દોર્લભિત !

તનુતર વિશિખ વિતાડન વિઘટિત વિશરારુ શરારુ તાટકા તાટકેય !

જડ-કિરણ શકલ-ધર જટિલ નટપતિ મકુટ તટ નટન-પટુ

વિબુધ-સરિદ્-અતિ-બહુલ મધુ-ગલન લલિત-પદ

નલિન-રજ-ઉપ-મૃદિત નિજ-વૃજિન જહદુપલ-તનુ-રુચિર

પરમ-મુનિ વર-ચુવતિ નુત !

કુશિક-સુતકથિત વિદિત નવ વિવિધ કથ !

મૈથિલ નગર સુલોચના લોચન ચકોર ચન્દ્ર !

ખાણ્ડ-પરશુ કોદણ્ડ પ્રકાણ્ડ ખાણ્ડન શૌણ્ડ ભુજ-દણ્ડ !

ચાણ્ડ-કર કિરણ-માણ્ડલ બોધિત પુણ્ડરીક વન રુચિ લુણ્ડાક લોચન !

મોચિત જનક હૃદય શક્ષ્માતકુ !

પરિહૃત નિખિલ નરપતિ વરણ જનક-દુહિત કુચ-તટ વિહરણ

સમુચિત કરતલ !

शतकोटि शतगुण कठिन परशु धर मुनिवर कर धृत
 दुरवनम-तम-निज धनुराकर्षण प्रकाशित पारमेष्ठ्य !
 ङतु-डर शिभरि कन्दुक विद्व्युन्मुभ जगदरन्तुदञ्जित
 डरिदन्तिदन्त दन्तुरोदन्त दशवदन दमन कुशल दश-शत-भुज-मुभ
 नृपति कुल-रुधिरञ्ज (भर) भरित पृथुतर तटाकतर्पित
 पितृक भृगु-पति सुगति विडति कर नत परुडिषु परिध !

अयोध्याकाण्डम् -

अनृत भय मुषित वृदय पितृ वचन पालन प्रतिज्ञावज्ञात
 यौवराज्य !
 निषाद राज सौदृष्ट सूचित सौशील्य सागर !
 भरद्वाज शासनपरिगृहीत विचित्र चित्रकूट गिरि कटक
 तट रम्यावसथ !
 अनन्य शासनीय !

प्रणत भरत मकुटतट सुघटित पादुकाभ्याभिषेक निर्वर्तित
 सर्वलोक योगक्षेम !
 पिशित रुचि विडित दुरित वल-मथन तनय बलिभुगनु-गति सरभसशयन तृण
 शकल परिपतन भय चकित सकल सुरमुनि-वर-बहुमत मडास्र सामर्थ्य !
 द्रुडिण डर वल-मथन दुरालक्ष्य शर लक्ष्य !

आरण्यकाण्डम् -

दण्डका तपोवन जङ्गम पारिजात !
 विराध डरिण शार्दूल !
 विलुलित बहुकुल मभ कलम रजनि-यर भृग भृगयानभम
 संभृतयीरभृदनुरोध !
 त्रिशिरः शिरस्त्रितय तिमिर निरास वासर-कर !
 दूषण जलनिधि शोषण तोषित ऋषि-गण घोषित विजय घोषण !
 भरतर भर तरु षण्डन यण्ड पवन !
 द्विसप्त रक्षः-सडस्र नल-वन विलोलन मडा-कलभ !
 असडाय शूर !
 अनपाथ साडस !
 मडित मडा-मृध दर्शन मुदित मैथिली दृढ-तर परिरम्भाण (मडामृध?)
 विभवविरोषित विकट वीरव्रण !
 मारीय माया भृग यर्म परिकर्मित निर्भर दर्भास्तरण !

વિક્રમ યશો લાભ વિક્રીત જીવિત ગૃધ્ર-રાજદેહ દિધક્ષા
 લક્ષિત-ભક્ત-જન દાક્ષિણ્ય !
 કલ્પિત વિબુધ-ભાવ કબન્ધાભિનન્દિત !
 અવન્ધ્ય મહિમ મુનિજન ભજન મુષિત હૃદય કલુષ શબરી
 મોક્ષસાક્ષિભૂત !

કિષ્કિન્ધાકાણ્ડમ્ -

પ્રભઞ્જન-તનય ભાવુક ભાષિત રઞ્જિત હૃદય !
 તરણિ-સુત શરણાગતિપરતન્ત્રીકૃત સ્વાતન્ત્ર્ય !
 દૃઢ ઘટિત કૈલાસ કોટિ વિકટ દુન્દુભિ કહ્ણાલ કૂટ દૂર વિક્ષેપ
 દક્ષ-દક્ષિણેતર પાદાડ્ગુચ્છ દર ચલન વિશ્વસ્ત સુહૃદાશય !
 અતિપૃથુલ બહુ વિટપિ ગિરિ ધરણિ વિવર યુગપદ્મુદય વિવૃત ચિત્રપુડ્મ્પ વૈચિત્ર્ય !
 વિપુલ ભુજ શૈલ મૂલ નિબિડ નિપીડિત રાવણ રણરણક જનક ચતુરુદધિ
 વિહરણ ચતુર કપિ-કુલ પતિ હૃદય વિશાલ શિલાતલ-દારણ દારુણ શિલીમુખ !

સુન્દરકાણ્ડમ્ -

અપાર પારાવાર પરિખા પરિવૃત પરપુર પરિસૃત દવ દહન
 જવન-પવન-ભવ કપિવર પરિષ્વડ્ગ ભાવિત સર્વસ્વ દાન !

યુદ્ધકાણ્ડમ્ -

અહિત સહોદર રક્ષ: પરિગ્રહ વિસંવાદિવિવિધ સચિવ વિપ્રલમ્ભ સમય
 સંરમ્ભ સમુજ્જૃમ્ભિત સર્વેશ્વર ભાવ !
 સકૃત્પ્રપન્ન જન સંરક્ષણ દીક્ષિત !

વીર !

સત્યવ્રત !

પ્રતિશયન ભૂમિકા ભૂષિત પયોધિ પુલિન !
 પ્રલય શિખિ પરુષ વિશિખ શિખા શોષિતાકૂપાર વારિ પૂર !
 પ્રબલ રિપુ કલહ કુતુક ચટુલ કપિ-કુલ કરતલ તૂલીતુલિતહૃત ગિરિનિકર સાધિત
 સેતુ-પથ સીમા સીમન્તિત સમુદ્ર !
 દ્રુત ગતિ તરુ મૃગ વરૂચિની નિરુદ્ધ લહ્ણાવરોધ વેપથુ લાસ્ય લીલોપદેશ
 દેશિક ધનુજર્યાઘોષ !

ગગન-ચર કનક-ગિરિ ગરિમ-ધર નિગમ-મય નિજ-ગરુડ ગરુદનિલ લવ ગલિત
 વિષ-વદન શર કદન !

અકૃત ચર વનચર રણ કરણ વૈલક્ષ્ય કૂણિતાક્ષ બહુવિધ રક્ષો
 બલાધ્યક્ષ વક્ષ: કવાટ પાટન પટિમ સાટોપ કોપાવલેપ !

कटुरटट् अटनि टङ्कृति यटुल कठोर कार्मुक !
 विशङ्कट विशिष्य विताडन विघटित मकुट विह्वल विश्रवस्तनयविश्रम
 समय विश्राणन विष्यात विक्रम !
 कुम्भकार्ण कुल गिरि विदलन दम्भोलि भूत निःशङ्क कङ्कपत्र !
 अभियरराण हुतवड परिचररा विघटन सरभस परिपतद् अपरिमितकपिबल
 जलघिलडरि कलकल-रव कुपित मघव-जिदमिडनन-कृदनुज साक्षिक
 राक्षस द्रन्द्र-युद्ध !
 अप्रतिद्वन्द्व पौरुष !
 अम्भक समधिक घोरान्त्राडम्बर !
 सारथि हृत रथ सत्रप शात्रव सत्यापित प्रताप !
 शितशरकृतलवनदशमुष्प मुष्प दशक निपतन पुनरुदय दरगलित जनित
 दर तरल डरि-डय नयन नलिन-वन रुचि-भञ्जित भतल निपतित सुर-तरु कुसुम वितति
 सुरभित रथ पथ !
 अभिल जगदधिक भुज बल वर बल दश-लपन लपन दशक लवन-जनित कदन
 परवश रञ्जनि-चर युवति विलपन वचन समविषय निगम शिभर निकर
 मुष्प मुष्प मुनि-वर परिपणित !
 अभिगत शतमष्प हुतवड पितृपति निरृति वरुण पवन धनदगिरिशप्रमुष्प
 सुरपति नृति मुदित !
 अमित मति विधि विदित कथित निज विभव जलधि पृषत लव !
 विगत भय विबुध विबोधित वीर शयन शायित वानर पृतनौघ !
 स्व समय विघटित सुघटित सलृदय सलधर्मचारिणीक !
 विभीषण वशंवदी-कृत लङ्केश्वर्य !
 निष्पन्न कृत्य !
 भ पुष्पित रिपु पक्ष !
 पुष्पक रभस गति गोष्पदी-कृत गगनार्णव !
 प्रतिज्ञार्णव तरण कृत क्षण भरत मनोरथ संडित सिंहासनाधिपुठ !
 स्वामिन् !
 राघव सिंहा !
 उत्तरकाण्डम् -
 डाटक गिरि कटक लडल पाद पीठ निकट तट परिलुठित निभिलनृपति डिरीट
 डोटि विविध मणि गण किरण निकर नीराजितचरण राजुव !
 दिव्य भौमायोध्याधिदैवत !

પિતૃ વધ કુપિત પરશુ-ધર મુનિ વિહિત નૃપ હનન કદન પૂર્વકાલપ્રભવ
 શત ગુણ પ્રતિષ્ઠાપિત ધાર્મિક રાજ વંશ !
 શુભ ચરિત રત ભરત ખર્વિત ગર્વ ગન્ધર્વ યૂથ ગીત વિજય ગાથાશત !
 શાસિત મધુ-સુત શત્રુઘ્ન સેવિત !
 કુશ લવ પરિગૃહીત કુલ ગાથા વિશેષ !
 વિધિ વશ પરિણામદમર ભણિતિ કવિવર રચિત નિજ ચરિતનિબન્ધન નિશમન
 નિર્વૃત !
 સર્વ જન સમ્માનિત !
 પુનરુપસ્થાપિત વિમાન વર વિશ્રાણન પ્રીણિત વૈશ્રવણ વિશ્રાવિત યશઃ
 પ્રપચ્ચ !
 પચ્ચતાપન્ન મુનિકુમાર સગ્જીવનામૃત !
 ત્રેતાયુગ પ્રવર્તિત કાર્તયુગ વૃત્તાન્ત !
 અવિકલ બહુસુવર્ણ હથ-મખ સહસ્ર નિર્વહણ નિર્વર્તિત
 નિજવર્ણાશ્રમ ધર્મ !
 સર્વ કર્મ સમારાધ્ય !
 સનાતન ધર્મ !
 સાકેત જનપદ જનિ ધનિક જડ્ગમ તદિતર જન્તુ જાત દિવ્ય ગતિ દાન દર્શિત નિત્ય
 નિસ્સીમ વૈભવ !
 ભવ તપન તાપિત ભક્તજન ભદ્રારામ !
 શ્રી રામભદ્ર !
 નમસ્તે પુનસ્તે નમઃ ॥
 ચતુર્મુખેશ્વરમુખૈઃ પુત્ર પૌત્રાદિ શાલિને ।
 નમઃ સીતા સમેતાય રામાય ગૃહમેધિને ॥
 કવિકથક સિંહકથિતં
 કઠોર સુકુમાર ગુરુ ગમ્ભીરમ્ ।
 ભવ ભય ભેષજમેતત્
 પઠત મહાવીર વૈભવં સુધિયઃ ॥
 સર્વ શ્રી કૃષ્ણાર્પણમસ્તુ

The text is authored by Shri vedAnta deshika a great Vaishnava scholar, also known as Shri nigamAnta mahA deshikan, also

possessing the title kavithArkika simham.

In his works, the indication or mudhra is venkatesa[॥] or venkata kavi[॥] .

There are some variations found in print. (see the links).

Though the author has named this work as mahA-vIra-vaibhavam and begins it with the address 'mahAvIra!', it is popularly known only as raghuVira gadyam. A gadyam is a prose composition which though not metrical, is yet framed with special regard for rhythm and harmony — a sort of poetic prose. Leaving out the single shloka at the beginning and the two shlokas at the end, this work consists of 94 (241 to 334) addresses to Lord shrI rAmabhadra and one prostration to Him — prostration again and again (335). The entire epic of vAlmIki has been epitomised in these 94 sentences (they are called chUrNikas). The outstanding traits of shrI rAma are all touched upon. In fact, every address makes mention of at least one characteristic trait of that Repository of all auspicious qualities. Even as the story of the rAmAyaNa is being unfolded the glory of rAmaguNa is pointedly referred to. Very fine sentiments such as rAma's absolute independence (svAtantryam) being made subservient to the zaraNAgati (surrender) of sugrIva (283)—an apparent paradox – must be specially enjoyed. chUrNikas 269 to 274 all deal with the destruction of the rAkShasas. But what refreshingly different metaphors! Viradha was slain like 'deer by a tiger'. The rAkShasas that worried the RiSis were hunted down like birds and beasts. The heads of trishiras were annihilated as darkness by the sun. The huge reservoir of water that was dUShaNa was made dry to the great delectation of the hosts of RiSis. Khara, the chief of the horde became like a tree uprooted by a terrific hurricane. The huge forest of weeds in the shape of 14,000 rAkShasas was destroyed by that majestic Elephant (rAma) trampling on it. And later, kumbhakarNa's destruction is referred to as the rending in twain of a huge mountain by a thunderbolt in the shape of rAma's astra (arrow) (300). chUrNika 299 is made up of ten words all beginning with the letter 'V'.

Up to 260 bAlakANda—261 to 265 ayodhyakANda—266 and 267 refer to the vayasa (crow) episode that occurred while in chitrakUTa but is narrated by vAlmIki in the SundarakANda. 268 to 281 araNyakANda; 282 to 286 kiShkindhA kANda – 287 alone sundarakANda. 288 to 319 yuddhakANda. The rest is uttarakANda.

Like garuDa-pa nchAshat this stotra also must be read or recited aloud to obtain the full

benefit of its rich cadence and rhythm.

Encoded by T. R. Chari

Proofread by T. R. Chari, Rajani Arjun Shankar

---

raghuvIra gadyaM

pdf was typeset on May 2, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

